

Presentació del llibre “Les grans epidèmies modernes” de Salvador Macip. Blanes 16-01-10

Seré breu

No sé si Sebastià i jo som els adequats per presentar un llibre de pandèmies, processos gripals i malestars generals...

L'erudit Macip torna a la càrrega

Nou exercici de rigor, ponderació, anàlisi, qualitat i efectivitat narrativa amb la seva peculiar prosa: explicar, teoritzar, mastegar i preguntar-se.

Hi ajuda, una vegada més, la seva passió per la ciència ficció...

I és que la realitat actual pot arribar a superar la ficció...

La conjuntura és perfecta per humanistes com Macip, hi ha TOTS els ingredients per a una bona trama: una grip que sacseja el món i mata sense saber per què, unes vacunes creades possiblement pels mateixos que van deixar escapar el virus, una monja que anuncia l'apocalipsi per internet...

Molta “txixta” que convé analitzar en profunditat.

En aquest llibre Macip torna a tocar de peus a terra i ens explica l'arrel del problema, què passa, com s'aborda i quins problemes envolten la qüestió. Mètode científic amb prosa literària, voilà!

Dues parts:

PRIMERA

Ens situa al món... crèiem que havent matat els nostres depredadors acabaríem dominant la Natura? Mentida. El perill no és un lleó ensenyant-nos les urpes mentre l'apuntem amb un fusell, tenim les de guanyar... el perill són els microorganismes, allò que ni veiem ni intuïm i que s'entesten a tocar els dallonsis i a generar problemes de salut.

L'únic avantatge és que donen feina a metges i científics com el Salva, però res més...

Hi trobareu bacteris, virus i fongs, no al lloc del llibre sinó en l'explicació, és clar...

I també una explicació de la importància de la investigació, de com podem fer front i enfrontar-nos-hi, les vacunes versus els miracles, etcètera..

També un toc d'atenció als mitjans de comunicació i a l'afany del titular per sobre del rigor, sense oblidar el problema de molts científics per comunicar-se amb el món exterior...

I, en aquesta línia, la saturació d'informació que provoca malentesos o exageracions evitables.

SEGONA

Les grans epidèmies modernes, que, a banda de l'Ebola, la febre aftosa, el còlera, la SARS que ja ha tractat al primer bloc, són quatre:

La GRIP

No només referent al virus A, sinó al B i al C

Ha estat la que ha triomfat per sobre de tot al llibre, gràcies o per culpa dels mitjans de comunicació... el terror i l'alarma per la Grip A han centrat totes les preguntes sobre aquest llibre en el tour mediàtic a què han sotmès al Salvador.

És bo destacar l'anàlisi que en fa... explicació sense escarafalls, crítiques al tractament informatiu de la qüestió però també és curiós veure els fenòmens creats arran de la Grip A: la monja Teresa Forcades...

Com que s'ha arrengherat amb les tesis dels teòrics de la conspiració permanent i dels negacionistes del gran capital, ha generat més empatia que antipatia... de fet ha unit l'Església catòlica amb els antisistema. (((No serà una maniobra del Vaticà per generalitzar el catolicisme entre els infidels? Heus aquí un nou argument novel·lesc)))

Si en comptes d'una monja hagués estat un amant del Heavy Metal o un okupa amb estudis de medicina, la repercussió hauria estat la mateixa?

No parlem de mentides sinó de mitges veritats... Aquí rau la importància de la bona entesa entre els gestors de la investigació i de la informació. Perquè si l'OMS, l'Organització Mundial de la Salut, no hagués avisat en to alarmista, què hauria passat si realment la pandèmia hagués aniquilat la meitat de la població de la Terra? No l'haurien criticada per no haver avisat com calia?

Les dades que ens aporta l'autor són exemplificants i dràstiques i defugen els extrems interpretatius.

La SIDA

Una de les altres grans epidèmies de finals del segle XX i actuals...

També els mites i supersticions han estat objecte de debat, s'ha parlat de la possibilitat que fos un virus creat a l'Àfrica propagat a Europa per un assistent de vol promiscu...

Hi ha hagut diferents discussions i baralles entre científics i s'ha sabut que homes i dones responen de manera diferent als tractaments...

Hi ha cura per la SIDA?

La TUBERCULOSI

No havia desaparegut?

Una vegada més, el fet d'abaixar la guàrdia i de campanyes anti-vacunació, han fet reaparèixer amb força la malaltia que estava latent... també per culpa de complicacions arran d'altres malalties com la SIDA, per exemple.

El llibre aborda la resistència als bacils, que la pot fer mortal, i el fet que NO hi ha vacuna, que els tractaments són els mateixos amb variacions de fa anys i que no hem vençut, ni de bon tros, la malaltia...

La MALÀRIA

S'hi infecten entre 350 i 500 milions de persones cada any, dels quals un milió arriba a morir.

S'han impulsat accions dràstiques i globals que n'han reduït l'impacte, però, què passa amb el fracàs d'una vacuna eficaç? Hi va haver boicot a la vacuna altruïsta del doctor Patarroyo?

Una vegada més, la solució és la prevenció, la investigació i les mosquiteres... ah, i el gintònic...

ANÈCDOTES

Dic això del gintònic perquè aquesta beguda s'ha generalitzat gràcies als primers tractaments amb quinina contra la malària als destacaments de l'exèrcit anglès a l'Índia. També ho explica el doctor Macip.

Perquè, a banda de l'erudició tamisada per fer-la comprensible, també hi ha un grapat d'anècdotes, com que Bill gates va alliberar un eixam de mosquits que duia en un pot en una conferència perquè el Primer Món experimentés la por a la malària (hi va haver cangueli generalitzat),

O que la Humanitat depèn dels ous –i, per tant, de les gallines- per a l'elaboració de les vacunes de la grip (tot i que s'està estudiant l'alternativa)

O que l'Anglicanisme probablement va néixer per culpa d'un bacteri: es creu que Enric 8è tenia problemes de descendència amb Caterina d'Aragó per culpa d'una sífilis i com que el catolicisme li impedia divorciar-se, va decidir crear una nova religió en què el matrimoni NO era per a tota la vida...

O que passar fred no implica tenir més possibilitats de posar-se malalt...

O que per culpa d'algú a qui li va caure a terra una mica de sucre d'un dònut va provocar el tancament i la inspecció amb mascaretes de tot un edifici per por a l'àntrax...

O que una dona embarassada i algú a qui li fan pudor els peus!!! Té més riscos de ser picat pel mosquit malàric...

En CONCLUSIÓ

Macip fa un repàs medicopràctic de les epidèmies que ens assolen, amb rigor però amenitat (una característica genuïna ja exercida a l'anterior llibre "Immortals, sans i perfecte"), amb la picada d'ullet als amants de l'acció (hi ha referències constants al bel·licisme literari des del subtítol –La lluita de l'home contra els enemics invisibles- a destacats com "el refredat assassí", les armadures, la defensa i l'atac, que són paraules que s'apliquen a l'àmbit de la investigació científica i a les novel·les d'aventures...

També per això l'escenari del bioterrorisme és analitzat al llibre. La por al desenvolupament d'armes bacterianes de destrucció massiva obsessiona molts governs, i això ens porta a una situació de pànic i exageració massiva...

Aquest és un llibre de lectura recomanada als profans, per a totes les edats i especialment per tenir en escoles i redaccions de mitjans de comunicació... El millor d'aquest llibre, com va dir Cuní en l'entrevista que li va fer al Salvador, és que fins i tot jo ho he entès, tot el que explica...

Una de les conclusions és que la realitat i la ficció, o si més no, la ciència ficció, estan més unides que mai en la societat del benestar i de la tecnologia.

Us desvetllarà l'interès per al coneixement, encara més si apliqueu la profilaxi antimalària mentre el llegiu, és a dir, degustant un gintònic (com farem nosaltres a posteriori) i que us resoldrà dubtes excepte un de vital importància:

Acabarem amb el virus de la mà al calaix? Aquell que incita a embutxacar-se el calé que no li toca?

Gràcies.